

4



DISTRIBUCIÓ DELS RECURSOS

ÍNDEX

- **Distribució dels recursos**

- 4.1 Distribució dels recursos a Espanya no renovables

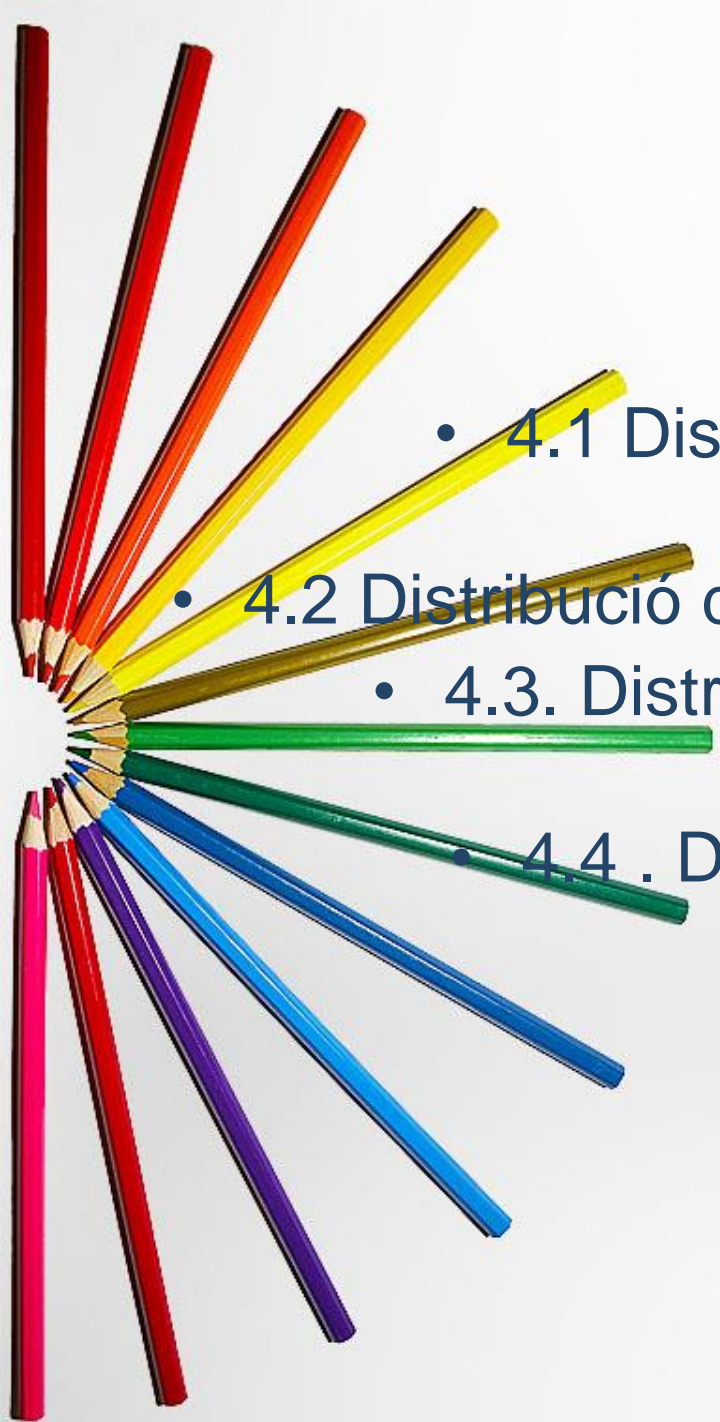
- 4.2 Distribució dels recursos a Espanya renovables

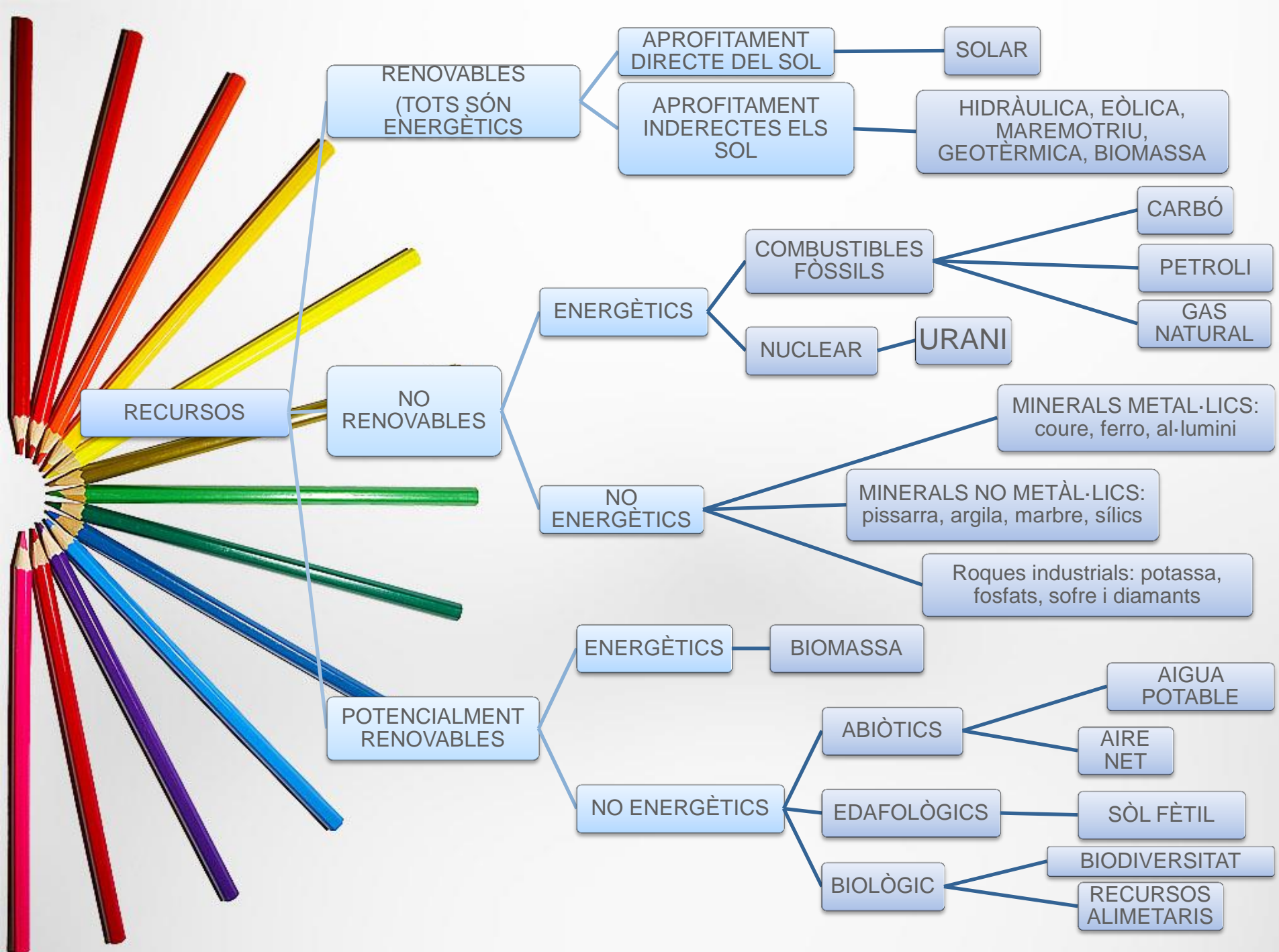
- 4.3. Distribució dels recursos a Catalunya no renovables

- 4.4 . Distribució dels recursos a Catalunya renovables

- 4.5. Boscós i la seva distribució

- 4.6. La biodiversitat





4.1 Distribució dels recursos naturals a Espanya

RECURSOS NO RENOVABLES

COMBUSTIBLES FÒSSILS

Carbó:

Existeixen jaciments de carbó a Astúries, Lleó, Ciudad Real i Còrdova.

Petroli:

Els únics jaciment explotats es localitzen a **Catalunya** (Tarragona) **Múrcia**, **Cadis** i **Galícia**.

COMBUSTIBLES NUCLEARS.

Energia nuclear:

Les centrals nuclears construïdes pel territori es van construir a la dècada del 1970 i del 1980 i es localitzen a Catalunya (Vandellós II, Ascó I, Ascó II) Comunitat Valenciana (Cofrents) Guadalajara (Trillo), Burgos (Sta. Maria de Garona) i Caceres (Almaraz I i II).

ENERGÈTICS

Minerals metàl·lics:

A Espanya les explotacions de minerals metàl·lics es localitzen al nord (Serralada Cantàbrica) i al sud a la zona d'Andalusia (Serralades Bètiques). Els minerals més importants són el ferro, l'estany i el plom.

Minerals no metàl·lics: existeixen jaciments de sals i sofre i també són importants les extraccions de

roques industrials

destinades a materials per la construcció: granit, gres, argiles.... La seva explotació es realitza a cel obert i es troben repartits per tota la península.

NO ENERGÈTICS

4.2. Distribució dels recursos naturals a Espanya

Sòl:

Les grans unitat de relleu d'Espanya són:

La **Meseta Castellana** que ocupa l'interior peninsular. Forma una plataforma elevada, de 650 metres d'altitud mitjana.

Les **serralades interiors** a la Meseta: són el Sistema Central i els Monts de Toledo.

Les **muntanyes que envolten** la Meseta. Monts de Lleó, Serralada Cantàbrica, Sistema Ibèric i Sierra Morena.

Les **serralades exteriors**: Massís Galaic, els Pirineus, les Serralades Bètiques i les Serralades Catalanes.

Les **depressions de l'Ebre i del Guadalquivir** que són planes molt extenses.

Aquestes condicions del relleu converteixen a Espanya en un conjunt de terres amb freds hivernals bastants accentuats amb nevades i glaçades i on les serralades dificulten les comunicacions entre l'altiplà central i les zones litorals.

Solar:

Els plafons d'energia solar es troben **distribuïts irregularment** per tot el territori espanyol.

Hidràulica:

Els rius espanyols que més aprofiten el seu cabal per produir energia són: el Duero, el Tajo, el Guadiana i l'Ebre.

Eòlica:

A Catalunya trobem molins de vent distribuïts de forma irregular en amplis espais oberts.

L'aigua:

La xarxa hidrogràfica espanyola es divideix en tres vessants segons el mar o oceà on desemboquen els rius:

1. *Rius de vessant cantàbric: són curts i porten molt corrent. Els més importants són: el Nalon i el Nerbion.*
2. *Rius de vessant atlàntic: són rius llargs i que tenen nombrosos afluents. Els principals són el Miño, el Duero, el Tajo, el Guadiana i el Guadalquivir.*
3. *Rius de vessant mediterrani: són curts, de poc cabal i molt irregulars. Els rius principals són l'Ebre, el Xúquer i el Segura.*

4.3 DISTRIBUCIÓ DELS RECURSOS NATURALS A CATALUNYA

ENERGÈTICS

RECURSOS NO RENOVABLES

Carbó:

Existeixen jaciments de **carbó als Pirineus**, concretament al Bergada (Cercs), a l'Alta Ribagorça i al Pallars Jussà. I també a la Depressió Central, sobretot a l'Anoia i al Segrià. Aquests jaciments **no han tingut mai una gran importància** a causa de les **baixes produccions** i per això era necessari importar el carbó.

Actualment les mines de carbó estan tancades i s'han convertit en interessants mostres d'arqueologia industrial.

Combustibles
fòssils

Petroli

Els únics jaciments explotats es troben prop de les **costes de Tarragona**.

Combustibles
nuclears

Energia nuclear

A Catalunya hi ha tres centrals nuclears: Ascó I, Ascó II i Vandellòs II, amb més del 40% de la producció total de l'Estat Espanyol

NO ENERGÈTICS

Minerals metàl·lics

A Catalunya han existit explotacions de minerals metàl·lics d'importància local

Minerals no metàl·lics

Les **sals potàssiques** han constituït el recurs miner no energètic més important de **Catalunya** a causa de l'existència de grans dipòsits salins acumulats en el territori de la **Depressió Central**, concretament a la comarca del Bages, entre les conques dels rius Cardener i Llobregat (Cardona, Súria, Balsareny i Sallent). Aquestes mines han configurat un paisatge industrial amb munts de residus i cintes transportadores i castellets a peu de mina.

També són importants les extraccions de **roques industrials** destinades a materials per la construcció: granit, gres, argiles....

La seva explotació es realitza a cel obert en pedreres per la qual cosa genera un important impacte visual.

4.4. DISTRIBUCIÓ DELS RECURSOS NATURALS A CATALUNYA

RECURSOS RENOVABLES

ENERGÈTICS

Solar: Els plafons d'energia solar es troben distribuïts irregularment per tot el territori català.

Hidràulica: Els rius catalans que més aprofiten l'aigua acumulada als embassaments per produir energia són els rius de la xarxa pirinenca, concretament, el Noguera Ribagorçana (embassaments de Llesp, Escolles, Canelles i Santa Anna) i el Noguera Pallaresa (embassaments de Tavascan, Torrasa, Talarn, Sant Antoni de Camarasa i Sant Llorenç de Montgai) perquè són rius llargs i de gran cabal.

Eòlica: A Catalunya trobem molins de vent distribuïts de forma irregular en amplis espais oberts de la Catalunya Central o de les Terres Gironines.

NO ENERGÈTICS

L'aigua: La xarxa hidrogràfica catalana es divideix en tres xarxes segons el lloc on neixen i desemboquen els rius:

La xarxa pirinenca: són rius de règim nivopluvial. Els rius més importants són el Noguera Ribagorçana i el Noguera Pallaresa que desemboquen al Segre.

La xarxa **pirinenca-mediterrània**: són rius de règim pluvial, que van tenir un paper molt important en el procés d'industrialització de Catalunya. Els rius més importants són: el Muga, el Fluvià, el Ter, el Llobregat, i el seu afluent el Cardener.

La xarxa mediterrània: són rius curs que neixen a la Serralada litoral o prelitoral amb un règim torrencial que provoquen inundacions importants. Els rius més significatius són: el Tordera, el Besòs, el Foix, el Gaià i el Francolí.

El riu Ebre és un cas a part entre els rius de Catalunya. És important tenir en compte que en la seva desembocadura forma un delta que té un gran aprofitament agrícola.

A Catalunya es realitza un important aprofitament de l'aigua:

Les aigües dels rius s'aprofiten mitjançant la construcció de **canals i embassaments**, especialment als rius de la xarxa pirinenca. La construcció d'aquestes grans infraestructures genera forts **impactes en el territori i en el medi natural**.

Les **aigües subterrànies** mitjançant **pous i fonts**. Com que Catalunya no disposa de grans **aqüífers** i sovint es troben **sobreexplotats i degradats** a causa de: la salinització, la infiltració d'aigües, purins...

A Catalunya hi ha previstes unes inversions per tal d'aprofitar els recursos de les conques com :

- ✓ La instal·lació de plantes dessalinitzadores.
- ✓ La recuperació dels aqüífers.
- ✓ La millora del sistema de canalització i de rec.
- ✓ La reutilització de l'aigua regenerada.

DISTRIBUCIÓ DELS RECURSOS NATURALS A CATALUNYA

RECURSOS RENOVABLES



Sòl:

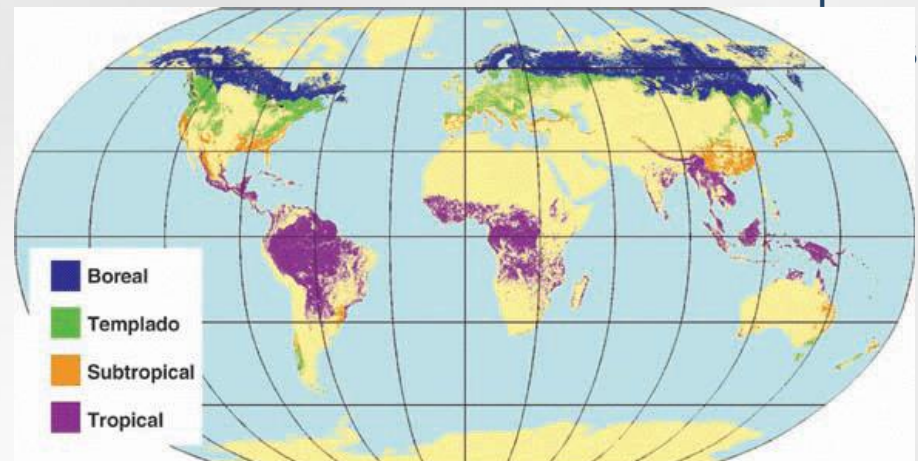
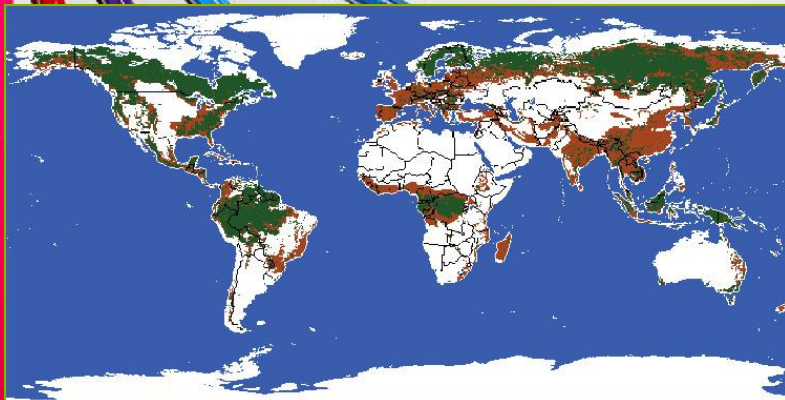
A Catalunya trobem quatre grans unitats de relleu:

1. Els **Pirineus** que es situen al nord del país en direcció est-oest. Estan formats pels **Pirineus axials** i els **Prepirineus**. Els Pirineus axials estan formats per cims de més de 3000 metres d'altitud, mostra un paisatge de **tipus alpí**. Els Prepirineus de menor altitud mostren un **paisatge més mediterrani**.
 2. El **Sistema Mediterrani**, s'estén paral·lel a la costa, des del **cap de Creus fins al delta de l'Ebre**, format per una doble alineació de muntanyes: A l'interior la **Serralada Prelitoral**, més cap a la costa hi trobem la **Serralada Litoral**. Enmig d'aquesta doble alineació de muntanyes trobem una fossa allargassada que s'anomena **Depressió Prelitoral**, actualment és una regió força poblada. Entre el mar i la **Serralada Litoral** s'estén una franja molt estreta anomenada **Plana Litoral**, que actualment concentra la major part de **la població** i de les **activitats econòmiques**.
 3. **La Depressió Central**, és el territori enfonsat comprès entre el Pirineus i el Sistema Mediterrani. Constitueix una gran **àrea agrícola**, amb conreus tradicionals de **secà** i una agricultura molt **especialitzada**.
 4. **La Serralada Transversal**, que connecta els **Pirineus amb el Sistema Mediterrani**, formada per unes serres i la fossa volcànica d'Olot.
- A conseqüència d'aquesta diversitat en el relleu i de les condicions climàtiques a Catalunya hi ha una gran varietat de tipus de sòls. Tanmateix molts d'aquests sòls són poc aptes per l'aprofitament agrícola a causa de la seva **migradesa**, de la seva **poca fertilitat** o de la seva **salinitat**. En conseqüència, el sòl constitueix un recurs escàs i molt valuós.

4.5. El recursos naturals

Els boscos

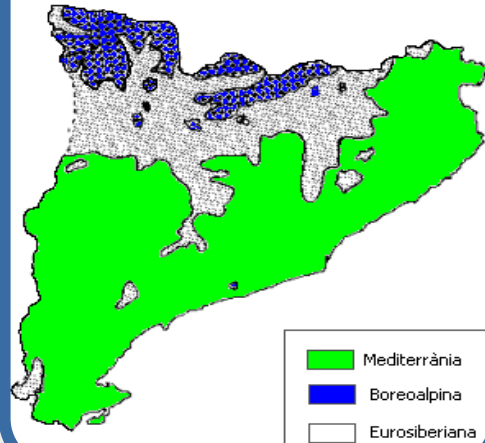
- Conté el percentatge més alt de diversitat d'espècies animals i vegetals.
- Són la reserva de biodiversitat i font de recursos naturals.
- Per tant s'ha de gestionar i conservar.
- Fa uns 11.000 anys que els boscos ocupaven un 45% de la terra, actualment s'ha reduir dràsticament. El 78% dels boscos primaris han estat destruïts i el 22% estan en perill.



Els boscos: *DISTRIBUCIÓ DELS RECURSOS NATURALS A CATALUNYA*

RECURSOS RENOVABLES

Zones bioclimàtiques



Vegetació:

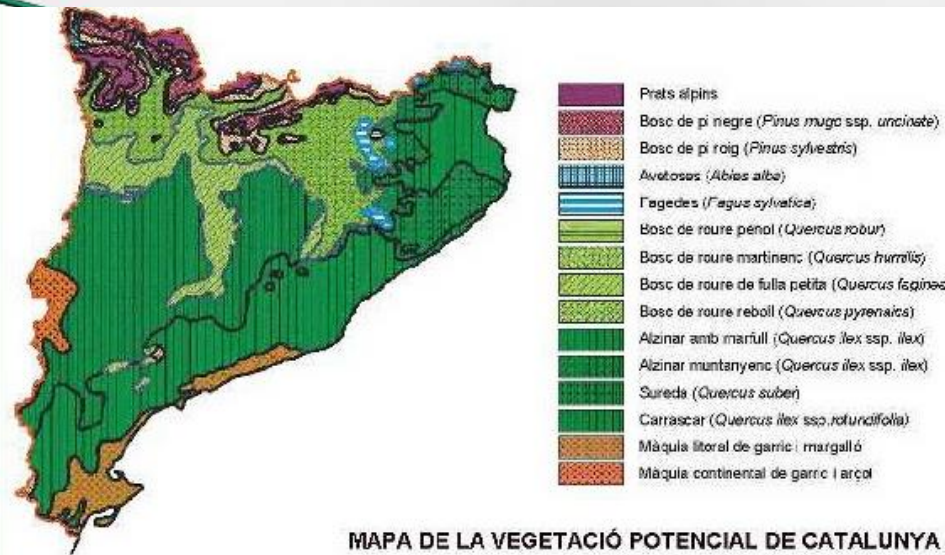
Constitueix un important recurs natural a [Catalunya](#).

És extensa i diversa cosa que garanteix el manteniment de la [biodiversitat](#) i proporciona una multiplicitat de recursos per la societat: fusta, aliments...

A Catalunya hi trobem tres grans dominis de vegetació:

- Bosc boreoalpí**, on trobem espècies com el **pi negre** i l'**avet**. Al llarg de la història han estat explotats per obtenir-ne fusta i per aconseguir prats per a la pastura.
- Bosc euro-siberià**, trobem el **pi roig** i els **roures**. La seva extensió és molt reduïda a causa de l'explotació forestal i de la dedicació de les seves terres a pastures o als conreus.
- Bosc mediterrani**, trobem **alzines**, **pi blanc** i un sotabosc format per **màquies**. Aquests boscos han estat alterats per l'acció humana.

Clima i comarques.



MAPA DE LA VEGETACIÓ POTENCIAL DE CATALUNYA

4.6. Els boscos: *Distribució dels recursos naturals a Espanya*

Vegetació:

Constitueix un important recurs natural a Espanya

Boscos de fulla caduca,

a l'Espanya atlàntica, on trobem espècies com **els roures, els castanyers, els faigs, oms**. Actualment una bona part han estat substituïnt pins per **eucaliptus** i en algunes zones hi creixen parts naturals, on pasturen bestiar.

Boscos que han de resistir hiverns durs a l'Espanya interior, on dominen les **alzines** i, on el clima és més rigorós, una estepa molt pobra.

Boscos mediterranis,

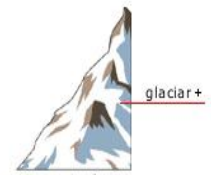
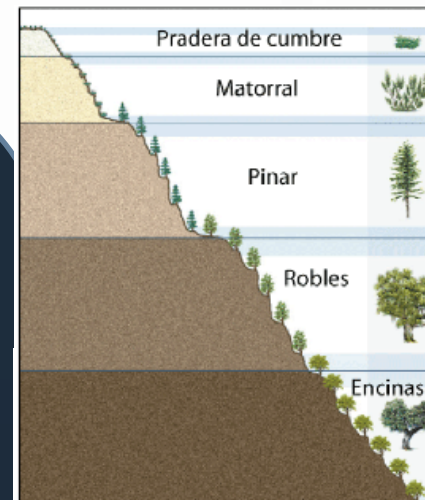
a la zona mediterrània, on trobem **alzines**, i un **sotabosc** format per **màquies**. Aquests boscos han estat alterats per l'acció humana i les alzines han estat substituïts per **pins**.

A l'alta muntanya

trobem una vegetació **disposada en pisos**, a causa del fet que les temperatures i les precipitacions varien segons l'altitud. A **peu de muntanyes** hi trobem **boscos mediterranis o de fulla caduca**, més amunt s'hi fan boscos de **coníferes**, a partir de **1600 metres** hi creix **la landa** i per damunt de **2000 metres** els **prats**. **Al cim no hi ha vegetació**.

A les illes canàries

hi trobem espècies com **la palmera, el pi canari i el drago**





4.6 El recursos naturals La biodiversitat

- La biodiversitat és el conjunt de totes les espècies animals i vegetals distribuïdes d'una forma no homogènia pel món.
 - Aquesta està condicionada per la:
 - meteorologia.
 - orientació del relleu
 - la latitud
 - l'altitud
- **És una font important** de matèries primeres, recursos alimentaris, energètics, farmacèutics...
- Els científics parlen d'una **sisena extinció massiva** provocada per l'home. Pel seu hiperconsumisme actual que té un gran impacte en l'ecosistema. Ús dels recursos no renovables que provoquen una modificació ràpida del clima, hidrocarburs, construcció de canonades, la mineria de carbó i d'urani, construcció de preses hidroelèctriques, desforestació, plantacions de biocombustibles.
- <http://multimedia.esa.int/Videos/2012/06/Thirty-Years-of-Global-Soil-Moisture-Measurements-from-Space>